

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyní Mgr. et Mgr. Lenky Bahýřové, Ph.D., a Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyně: **L. W.**, nar. , st. přísl. Čínská lidová republika
bytem H. 1021/65, P. 5

zastoupené advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph. D.
sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/SO, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 6. 2015, č. j. MV-29268-5/SO-2015,

takto:

- I.** Žaloba se zamítá.
- II.** Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 29.1.2015, č.j. OAM-25367-52/TP-2013 (dále jen „rozhodnutí ministerstva“). Rozhodnutím ministerstva byla podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve

znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobkyně o povolení k trvalému pobytu na území České republiky podaná podle § 87h odst. 1 písm. a) tohoto zákona.

2. Ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalobkyně namítla jeho rozpor s požadavky na odůvodnění obsaženými v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i požadavky na činnost odvolacího orgánu uvedenými v ust. § 89 odst. 2 správního řádu. Je přesvědčena, že žalovaná nezjistila stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak vyžaduje ust. § 3 správního řádu. Napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí ministerstva je podle žalobkyně v rozporu s ust. § 174a zákona o pobytu cizinců a při vydání těchto rozhodnutí byla správními orgány zásadním způsobem porušena ustanovení definující podmínky pro výkon jejich činnosti, zejména ust. § 2 odst. 3, 4 správního řádu.
3. Žalobkyně má za to, že se žalovaná náležitě nevypořádala s jejími odvolacími námitkami a nenapravila pochybení ministerstva, které nijak neodůvodnilo své závěry ohledně tvrzeného obcházení zákona. Žalobkyně považuje rozhodnutí ministerstva za nepřezkoumatelné, neboť v něm chybí argumenty na podporu výrokové části rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je nutno spatřovat v nedostatku jeho důvodů. Správní orgány se ve svých rozhodnutích soustředily na detailní popis průběhu správního řízení, absentuje však jakákoliv relevantní úvaha, která by poukazovala na obcházení zákona ze strany žalobkyně.
4. Žalobkyně se dle správních orgánů měla dopustit obcházení zákona tím, že do rodného listu jejího syna měl být účelově zapsán český státní občan, aby žalobkyně získala povolení k pobytu pro sebe i svého syna. Správní orgány se sice shodují v závěru o účelovosti prohlášení o určení otcovství, avšak neshodují se, pokud jde o důkazy, na kterých stavějí své závěry. Ministerstvo vychází v podstatě toliko z výsledku pana J., který však byl proveden v rozporu se zákonem, neboť žalobkyni nebyla umožněna přítomnost u výsledku tohoto svědka. Dle ust. § 51 odst. 1 správního řádu platí, že *„o provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování“*. Ze správního spisu nelze žádným způsobem dovodit, že by se žalobkyně tohoto práva vzdala, a nebezpečí z prodlení nehrozilo.
5. Žalobkyně má za to, že skutečnosti získané tímto způsobem jsou pro vydání rozhodnutí ministerstva nepoužitelné. Správní orgán věděl o plánovaném úkonu (výsledku svědka) a zcela záměrně o něm žalobkyni neinformoval. K důležitosti svědecké výpovědi jako jednoho z klíčových důkazních prostředků, jeho významu pro správní řízení a nutnosti účasti účastníka řízení na provádění takového důkazu se opakovaně vyjadřoval jak Nejvyšší správní soud, tak Ústavní soud. Žalobkyně na tomto místě odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 55/2008 – 76, z něhož citovala. Pochybení správních orgánů v dané věci je o to zásadnější za situace, kdy daný důkaz je v podstatě jediným důvodem pro zrušení bytového oprávnění žalobkyně. Žalobkyně jako účastnice řízení měla právo být přítomna tomuto úkonu, měla mít možnost klást svědkovi otázky a reagovat na zjištěné skutečnosti.

6. Daný důkaz tedy není možné považovat za podklad pro vydání rozhodnutí, a pro závěr k zamítnutí žádosti žalobkyně podle ust. § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců proto nejsou žádné podklady. Pokud žalovaná poukázala i na důkazy jiné, které mají dokládat závěr o účelovosti jednání žalobkyně, ty závěru o obcházení zákona nenasvědčují. Prvním z těchto důkazů má být rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2, kterým byl odsouzen pan J. J. Skutečnost, že v souvislosti s napomáháním k pobytu byl pan J. odsouzen, ještě neznamená, že stejná situace panuje i v případě žalobkyně. Ministerstvo přitom potvrzuje, že trestním příkazem nebyl řešen případ žalobkyně a ani za uznání otcovství ve vztahu k synovi žalobkyně nebyl J. J. odsouzen. Ačkoliv tedy bylo důvodné se domnívat, že je zde pochybnost ve vztahu k synu žalobkyně, tato pochybnost nemůže být prokázána trestním příkazem, neboť případu žalobkyně se tento příkaz vůbec netýkal. Dále žalovaná poukázala na výslech J. J. ze dne 15.1.2014, který měl prokazovat účelovost jednání žalobkyně. Tento výslech byl však proveden ve zcela jiném řízení a žádná z odpovědí nedokládá účelovost jednání žalobkyně. Svědek nebyl vůbec na žalobkyni a jejího syna dotazován. Posledním důkazem, který má dle žalované dokazovat účelovost jednání žalobkyně, je výslech samotné žalobkyně, která na většinu otázek odmítla odpovědět. Odmítnutí vypovídat nesmí být přičítáno účastníku řízení k tíži. Rovněž potvrzení, že J. J. byl následně z rodného listu nezletilého vymazán, nedokládá, že by žalobkyně jednala v počátku účelově. Žádný z provedených důkazů tedy nedokládá tvrzenou účelovost jednání žalobkyně, a proto je nutno napadené rozhodnutí i rozhodnutí ministerstva považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a též pro nesrozumitelnost.
7. Žalovaná navrhla, aby byla žaloba zamítnuta. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že napadené rozhodnutí i rozhodnutí ministerstva bylo řádně a v souladu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu odůvodněno. Úvahy o obcházení zákona o pobytu cizinců žalobkyní v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů nechybí. Skutečnosti vyplývající z procesně nepoužitelného protokolu o svědecké výpovědi J. J. nebyly jediným podkladem pro závěr o tom, že se žalobkyně obcházení zákona o pobytu cizinců dopustila. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná vypočetla, jaké důkazy vzala při svém rozhodování v úvahu a jaké závěry z nich vyvodila. Ostatně ani Ministerstvo vnitra nevycházelo v řízení v prvním stupni pouze z předmětné svědecké výpovědi, ale vzalo v potaz i další zjištěné skutečnosti.
8. Žalovaná je přesvědčena, že veškeré podklady shromážděné ve správním spise vytváří ucelený důkazní řetězec, jehož přesvědčivost tvrzení žalobkyně nikterak nevyvrací ani nezpochybňují. Žalovaná si je vědoma faktu, že trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27.11.2009, sp. zn. 8 T 438/2009, se netýká přímo případu žalobkyně. Jak ale uvedla již v odůvodnění napadeného rozhodnutí, obsah předmětného trestního příkazu indikuje důvodné podezření, že se žalobkyně obcházení zákona o pobytu cizinců dopustila. J. J., který byl zapsán v rodném listu nezletilého syna žalobkyně jako jeho otec, za úplatu organizoval a zprostředkoval mezi občany České republiky a občany Čínské lidové republiky nepravdivá a účelová souhlasná prohlášení o určení otcovství, a to v úmyslu legalizovat či získat pro ženy z Čínské lidové republiky pobytové oprávnění na území.
9. Podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí nebyl pouze výše uvedený trestní příkaz. V řízení bylo prokázáno, že J. J. nesdílí s žalobkyní společnou domácnost a na výchově jejího

syna se nikterak nepodílí. To ostatně netvrdila ani samotná žalobkyně, která při výslechu uvedla, že otcem jejího syna je její manžel, pan X. Ch., nar. ..., státní příslušnost: Čínská lidová republika (dále jen „manžel žalobkyně“). Svědecká výpověď J. J. ze dne 15.01.2014 sice byla učiněna v rámci jiného správního řízení, avšak to nebrání tomu, aby byl protokol o této výpovědi jedním z podkladů pro vydání rozhodnutí. Ministerstvo vnitra učinilo tento dokument v souladu s § 50 odst. 1 a odst. 2 a s § 17 odst. 1 správního řádu součástí spisového materiálu. J. J. se doznal k tomu, že u dětí občanek Čínské lidové republiky figuruje jako otec v rodném listě pouze účelově, a že za toto své jednání dostal finanční odměnu. Mezi tyto děti opakovaně zařadil i T. Takto se jmenuje nezletilý syn žalobkyně. Skutečnost, že J. J. tehdy nebyl schopen uvést příjmení nezletilého a jméno žalobkyně, pak svědčí o tom, že spolu s žalobkyní učinil souhlasné prohlášení o určení otcovství pouze účelově. J. J. nikdy neměl v úmyslu se o nezletilého syna žalobkyně starat, podílet se na jeho výchově či přijmout jakékoli jiné povinnosti nebo práva vyplývající z rodičovské odpovědnosti, což je smyslem souhlasného prohlášení, kterým je určeno otcovství. Výše uvedený závěr podtrhuje dále to, že J. J. se úspěšně domohl popření otcovství. O nezletilého pečuje a společnou domácnost s žalobkyní sdílí její manžel, který je také biologickým otcem dítěte.

10. Žalovaná je toho názoru, že žalobkyně se dopustila obcházení zákona o pobytu cizinců, a to tím, že souhlasila se zapsáním J. J. do rodného listu svého syna, ač věděla, že jeho otcem ve skutečnosti není. Svým jednáním chtěla docílit toho, aby její nezletilý syn nabyl státní občanství České republiky. Tak se také stalo a žalobkyně na základě toho získala výhodnější postavení rodinné příslušnice českého státního občana. Tohoto příznivějšího postavení využila a jako rodinná příslušnice občana České republiky se domáhá vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky.
11. Žalovaná nesouhlasí s názorem žalobkyně, že odepření výpovědi nemůže být k její tíži. Nezpochybnuje, že žalobkyně využila svého práva nevypovídat z vážného důvodu, kterým byla obava z možného trestního stíhání. Tato okolnost nemůže jít k tíži žalobkyně v tom smyslu, že její žádost o vydání povolení k trvalému pobytu nemůže být zamítnuta dle ustanovení § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Je však zřejmé, že postup žalobkyně ztížil Ministerstvu vnitra zjištění skutkového stavu věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a tato skutečnost bezpochyby může být žalobkyni přičtena k tíži. Jednání žalobkyně, která odmítla na všechny otázky týkající se jejího vztahu s J. J. a okolností zapsání této osoby do rodného listu jejího syna odpovědět, zapadá do celkového skutkového obrazu v dané věci, jak byl ve správním řízení zjištěn.
12. Žalovaná se rovněž nedomnívá, že by napadené rozhodnutí bylo nesrozumitelné, neboť v něm jasně a přesvědčivě vyložila, z jakého důvodu Ministerstvo vnitra v řízení v prvním stupni pochybilo, a proč tato skutečnost přesto nemá vliv na zákonnost a správnost rozhodnutí ministerstva.
13. Ze správního spisu vyplývají následující, pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:
14. Žalobkyně podala dne 27.11.2013 žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území ČR. Jako důvod v žádosti uvedla společné soužití s občanem ČR. K žádosti přiložila mj.

rodný list svého syna, T. L., nar. v P., v němž je jako otec dítěte zapsán J. J., nar. , nar. v P., a dále osvědčení o státním občanství T. L..

15. Z úředního záznamu Policie ČR ze dne 9.12.2013 vyplývá, že dne 4.12.2013 byla v 10:05 hod a ve 20:20 hodin provedena pobytová kontrola v místě hlášeného pobytu žalobkyně. Žalobkyně zde byla zastižena a ztotožněna se svým manželem CH. X. a se svými třemi nezletilými dětmi (T. M. - nar. ..., H. - nar. ...).
16. Trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27.11.2009, sp. zn. 8 T 438/2009 byl J. J., nar. dne , pravomocně uznán vinným mj. tím, že společně s další osobou *v době od září roku 2007 do března roku 2008 organizovali a zprostředkovali mezi občany České republiky a Čínské lidové republiky nepravdivé přiznání otcovství formou zápisu o určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů ve smyslu § 52 odst. 1 zákona č.94/63 Sb., o rodině, v úmyslu získat nebo legalizovat pro ženy z Číny pobyt na území České republiky s příslibem finanční odměny pro další osoby, a dále že se sám za blíže neurčenou odměnu dne 3.10.2007 nechal zapsat do rodného listu J. Z., nar. jako údajný otec, s cílem matce, A. Z., nar., v úmyslu legalizovat její pobyt na území České republiky a A. Z. na základě toho, že je rodinným příslušníkem občana EU, bylo uděleno povolení k trvalému pobytu na území ČR; čímž spáchal trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 171d) odst. 1, odst. 2 písm. a) a c) tr. zákona.*
17. Ve sdělení Úřadu městské části Praha 8 ze dne 24.3.2014 je v reakci na žádost ministerstva o zaslání fotokopie určení otcovství k nezl. T. L., nar., uvedeno, že v matriční knize je dne ... následně proveden zápis o popření otcovství k nezl. T. L. Toto rozhodnutí vydal Obvodní soud pro Prahu 5 dne 12.3.2013, pod č.j. 18 C 177/2012-60 (PM 15.5.2013).
18. Ze zápisu o pobytové kontrole provedené Policií ČR dne 9.4.2014 na adrese pobytu žalobkyně vyplynulo, že zde bydlí žalobkyně s manželem CH. X. a třemi dětmi (T., M., H.).
19. Ve spise je dále založeno vyrozumění o tom, že dne 3.7.2014 bude vyslechnut J. J. jako svědek ve věci žádosti žalobkyně. Toto vyrozumění bylo žalobkyni doručeno dne 10.6.2014. Výslech J. J. však byl na žádost jmenovaného proveden v jiném termínu, a sice dne 8.9.2014. O konání výslechu v tomto termínu nebyla žalobkyně předem uvědomena, až následně byl o provedení tohoto úkonu vyrozuměn dne 4.12.2014 právní zástupce žalobkyně.
20. Podle protokolu o výslechu žalobkyně ze dne 3.7.2014 žalobkyně na otázku, zda se svým současným manželem CH. X. má společné děti, odpověděla kladně a uvedla jejich jména a data narození, včetně syna T., nar.
21. V spise je dále založen protokol o výslechu J. J. ze dne 15.1.2014 ve věci žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu cizinky paní CH. E., nar. Jmenovaný ve své výpovědi doznal, že si nechával platit za účelově zapsané otcovství, za což byl později odsouzen, a dále uvedl, že má 5 zapsaných dětí – P., T., J. a pak dvě holky, kvůli nimž byl odsouzen. Rovněž uvedl, že u těchto dětí podal žádost o popření otcovství. S paní CH. E. se nezná, nezná ani jména matek ostatních dětí.

22. Při ústním jednání před soudem konaném dne 18. 10. 2018 právní zástupce žalobkyně setrval na žalobním návrhu a odkázal na obsah žaloby. Nad rámec v ní uplatněné argumentace ještě namítl, že důkazy, z nichž žalovaná vycházela, nebyly ve správním řízení řádně provedeny, a jedná se tak o důkazy nezákonné, a dále že žalobkyně se nemohla v rámci svého odvolání proti rozhodnutí ministerstva adekvátně bránit, neboť toto rozhodnutí bylo založeno pouze na nepřípustném důkazu, nikoli na důkazech dalších. Zopakoval, že žalobkyni byla žalovaným přičtena k tíži skutečnost, že ve správním řízení odmítla vypovídat. Žalovaná se z jednání omluvila, souhlasila však s projednáním a rozhodnutím věci ve své nepřítomnosti, přičemž plně odkázala na obsah napadeného rozhodnutí, spisový materiál a své vyjádření k žalobě.
23. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“); vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Ust. § 87h odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců vymezuje situace, kdy ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu, a to mj. a) po 5 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území, či b) po 2 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území, pokud je nejméně 1 rok rodinným příslušníkem státního občana České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo rodinným příslušníkem občana jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území.
25. Podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.
26. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobkyně, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou nepřezkoumatelná.
27. Podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), který se v tomto ohledu použije subsidiárně, platí, že *„v odůvodnění se uvedou důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí“*. Z četné judikatury správních soudů k otázce (ne)přezkoumatelnosti správních rozhodnutí lze obecně shrnout, že z odůvodnění správního rozhodnutí musí být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný a jak uvažil o pro věc zásadních skutečnostech a uplatněných námitkách účastníka řízení, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené se pak musí promítnout v odůvodnění předmětného rozhodnutí.
- Současně musí být z odůvodnění rozhodnutí patrné, jak se správní orgán vypořádal se vznesenými námitkami a k nim se vztahující zásadní argumentací.

28. Napadené rozhodnutí ani rozhodnutí ministerstva namítanou vadou nepřezkoumatelnosti netrpí. Z napadeného rozhodnutí je jasné patrné, jakým způsobem a z jakých důvodů bylo o odvolání žalobkyně rozhodnuto, žalovaná se v něm rovněž dostatečným způsobem vypořádala se všemi námitkami uplatněnými v odvolání. Z napadeného rozhodnutí je též seznatelné, z jakých důkazů žalovaná vycházela při úvaze o tom, že jednání žalobkyně, která nechala do rodného listu svého syna zapsat jako otce občana České republiky, bylo účelové, resp. je z něj patrné, jak žalovaná tyto důkazy hodnotila.
29. Rovněž není pravdou, že v odůvodnění rozhodnutí ministerstva absentují argumenty na podporu výrokové části rozhodnutí. I z odůvodnění tohoto rozhodnutí zřetelně plyne, na základě jakých úvah správní orgán prvního stupně žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu zamítl a v čem spatřoval obcházení zákona ze strany žalobkyně. Poukazuje-li žalobkyně na nepřezkoumatelnost rozhodnutí ministerstva, je nutno připomenout i to, že prvoinstanční řízení a řízení před odvolacím orgánem tvoří jeden celek, a takto je nutno přistupovat i k posouzení rozhodnutí správních orgánů obou stupňů.
30. Soud přisvědčuje žalobkyni, že ministerstvo jako správní orgán prvního stupně pochybilo, pokud provedlo výslech svědka, aniž by o konání tohoto výsledku žalobkyni předem uvědomilo. Toto pochybení ostatně uznala i žalovaná, která protokol o svědecké výpovědi J. J. vyhodnotila jako procesně nepoužitelný důkazní prostředek. Žalovaná v tomto směru relevantně odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21.02.2007, č.j. 1 Azs 96/2005-63, a ze dne 8.3.2012, č.j. 5 As 21/2011-39, která se zabývají pochybením tohoto charakteru, tj. provedením výslechu svědka bez přítomnosti účastníka správního řízení z důvodu, že o konání takového výslechu nebyl účastník řízení předem vyrozuměn. Provedení výslechu za této situace představuje nezákonné upření práva účastníka řízení účastnit se výslechu svědka a práva klást svědkovi otázky, což je v rozporu s právem garantovaným v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Takovou vadu řízení nelze považovat za zhojenou tím, že se žalobkyně s obsahem výpovědi svědka poté seznámila, neboť na výpověď svědka nemohla bezprostředně reagovat a případně jej konfrontovat se svými tvrzeními.
31. Pokud ve správním řízení došlo k nezákonnému provedení důkazu, o čemž v posuzované věci není pochyb, nejedná se o vadu, která by bez dalšího nutně musela vést ke zrušení napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.]. Soud se zabýval otázkou, zda tato vada byla v kontextu posuzované věci natolik podstatná, že měla vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů o věci samé. O podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, by se jednalo jen tehdy, pokud by skutkové závěry správních orgánů bez použití nezákonných důkazů nemohly obstát (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.3.2009, č. j. 5 Afs 51/2008 – 95).
32. Nutno podotknout, že takovou úvahu v napadeném rozhodnutí provedla již žalovaná, podle níž uvedené procesní pochybení nemělo vliv na zákonnost řízení, neboť protokol o svědecké výpovědi J. J. nebyl jediným podkladem pro závěr o tom, že se žalobkyně obcházení zákona o pobytu cizinců dopustila. Ve správním spise jsou totiž další podklady,

kteřé jsou dostatečnou oporou pro tento závěr. Jedním z nich je pravomocný trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27.11.2009, sp. zn. 8 T 438/2009, podle něhož byl J. J. ve spolupachatelství s dalšími osobami uznán vinným ze spáchání trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky, a to tím, že organizoval a zprostředkoval mezi občany České republiky a občany Čínské lidové republiky nepravdivá a účelová souhlasná prohlášení o určení otcovství, a to v úmyslu legalizovat či získat pro ženy z Čínské lidové republiky pobytové oprávnění na území. Přestože v tomto trestním řízení nebyl posuzován případ žalobkyně, tato skutečnost zakládá důvodné pochybnosti o tom, že státní občanství syna žalobkyně (odvozované od státního občanství J. J. jakožto údajného otce zapsaného v rodném listě syna žalobkyně), které žalobkyně tvrdila a dokládala jako stěžejní důvod pro vyhovění její žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, bylo získáno účelově, tj. právě s úmyslem získat požadované pobytové oprávnění ze strany žalobkyně.

33. Závěr o tom, že J. J., byť zapsaný v rodném listu syna žalobkyně jako jeho otec, ve skutečnosti jeho otcem není, správní orgány podložily jednak provedenými pobytovými šetřeními v místě bydliště žalobkyně, která prokázala, že J. J. se žalobkyní nesdílí společnou domácnost. Dalším důkazem prokazujícím účelovost jednání žalobkyně je protokol o výsledku J. J. ze dne 15.1.2014, č.j. OAM-25367-29/TP-2013, byť provedený v rámci jiného správního řízení. Z tohoto protokolu, který byl učiněn jedním z podkladů pro vydání rozhodnutí ministerstva, jednoznačně vyplývá, že se J. J. opakovaně nechával za úplaty zapsat do rodných listů dětí matek čínské národnosti, mezi nimiž byl dle vyjádření jmenovaného též nezletilý T., syn žalobkyně. Dalším podkladem pro vydání rozhodnutí správních orgánů v posuzované věci byl též doslovný výpis z knihy narození Úřadu městské části Praha 8 – sv. II/13-2006-153-415 (ve spisovém materiálu založeno pod č.j. OAM-25367-41/TP-2013), z něhož je patrné, že Obvodní soud pro Prahu 5 určil svým rozhodnutím č.j. 18 C 177/2012-60, které nabylo právní moci dne 15.05.2013, že J. J. není otcem syna žalobkyně. V neposlední řadě pak závěr o tom, že v případě syna žalobkyně, T., došlo k účelovému určení otcovství, dokládá výpověď samotné žalobkyně ze dne 3.7.2014, z níž vyplynulo (byť na většinu ostatních otázek žalobkyně odmítla odpovídat), že T. je dítětem jejího manžela, pana CH. X., nar., státní příslušnost Čínská lidová republika. Na tomto místě soud považuje za potřebné uvést, že z napadeného rozhodnutí není patrné, že by odmítnutí žalobkyně vypovídat na některé otázky byla hodnocena jako přitěžující okolnost. Dle názoru soudu jde spíše o slovní neobratnost, kdy žalovaná konstatovala, že žalobkyně na většinu položených otázek odmítla odpovědět, zároveň však poukázala na skutečnost, že žalobkyně sama uvedla, že T. je dítětem jejího manžela. Námitku žalobkyně, že závěr správních orgánů o tom, že v jejím případě došlo k obcházení zákona účelovým určením otcovství, byl založen pouze na jediném, procesně nepoužitelném důkazu, soud vzhledem k výše uvedenému vyhodnotil jako nedůvodnou.
34. Soud nepřisvědčil ani obecně formulované námitce žalobkyně o nedostatečných skutkových zjištěních správního orgánu ve vztahu k závěru o účelovém určení otcovství v případě syna žalobkyně T. I bez možnosti použití svědecké výpovědi J. J., je nutno dojít k závěru, že rozhodné skutečnosti byly dalšími provedenými důkazy (viz výše) zjištěny v rozsahu potřebném pro vydání rozhodnutí a že byly posouzeny ve vzájemných souvislostech. Závěr o účelovém určení otcovství není založen toliko na dílčích okolnostech (např. na zjištění, že J. J. nesdílí s žalobkyní a jejím synem T. společnou

domácnost). Stěžejní shromážděné důkazy (výpověď žalobkyně, výpověď J. J. v jiném správním řízení) představují s dalšími souvisejícími podklady (výpis z knihy narození, trestní příkaz) takový řetězec skutkových podkladů, který při hodnocení v jejich vzájemné souvislosti a provázanosti nevzbuzuje pochybnosti o přijatém závěru.

35. Soud na základě podkladů shromážděných ve spise plně přisvědčuje závěru žalované, že v případě žalobkyně došlo k naplnění § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, čímž byla dána překážka pro vyhovění žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu.
36. Ve vztahu k námitkám, které právní zástupce žalobkyně poprvé uplatnil až při ústním jednání před soudem (námitka, že důkazy, z nichž žalovaná vycházela, nebyly ve správním řízení řádně provedeny, a námitka, že žalobkyně se nemohla v rámci odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně adekvátně bránit), soud konstatuje, že jde o námitky uplatněné až po zákonem stanovené lhůtě pro rozšíření žalobních bodů (§ 71 odst. 2 s.r.s.), a proto k nim nemohl přihlížet.
37. Žalobkyně rovněž namítla, že napadené rozhodnutí je v rozporu s ust. § 174a zákona o pobytu cizinců. S touto námitkou se žalovaná vypořádala tak, že zákon ministerstvu nestanoví v § 87k zákona o pobytu cizinců povinnost zabývat se dopady zamítavého rozhodnutí do soukromého či rodinného života cizince. I kdyby tato povinnost však stanovena byla, napadené rozhodnutí je podle žalované přiměřené důvodům, které k jeho vydání vedly, neboť dopustila-li se žalobkyně obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k trvalému pobytu na území, není ve veřejném zájmu, aby toto pobytové oprávnění získala.
38. Podle § 174a zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.* Soud v tomto ohledu nejprve poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, čj. 9 Azs 288/2016-30, podle něhož „*na základě samotného § 174a zákona o pobytu cizinců nelze určit okruh rozhodnutí dle tohoto zákona, u nichž je povinností správního orgánu posoudit přiměřenost dopadů takového rozhodnutí. Z § 174a zákona o pobytu cizinců vyplývá pouze to, že v těch případech, kdy má správní orgán povinnost posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí, je nezbytné ji hodnotit z hledisek, která demonstrativně § 174a zákona o pobytu cizinců zmiňuje, jsou-li pro daný případ relevantní. (...) [24] Zda je třeba u jednotlivých typů rozhodnutí dle zákona o pobytu cizinců přiměřenost dopadů zkoumat, nelze určit na základě § 174a zákona o pobytu cizinců, ale je k tomu nutno užít jiná hlediska. Typicky půjde o příkaz zákonodárce vtělený do těch ustanovení zákona o pobytu cizinců, která výslovně příkazují u jednotlivých typů rozhodnutí přiměřenost prověřit (např. § 37 odst. 2 zákona o pobytu cizinců in fine).*
39. V případě zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87k zákona o pobytu cizinců zákon výslovně nestanoví zkoumání přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žadatele [k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.

10. 2016, čj. 2 Azs 147/2016 - 30, k § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců]. Jak nicméně vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, čj. 8 As 68/2012 - 39 (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, čj. 6 Azs 96/2015 - 30), i přes to, že právní úprava výslovně nestanoví povinnost zkoumat dopady rozhodnutí do sféry účastníka řízení, jako je tomu v tomto případě, na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života nelze s ohledem na závazky plynoucí z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod rezignovat ani v těchto případech, byť na něj nejsou kladeny tak vysoké nároky (jako např. u rozhodnutí o správním vyhoštění). V rámci soudního přezkumu takového rozhodnutí správních orgánů je však nutno reflektovat, že *„(s)myslem přímé aplikace Úmluvy (...) je zabránit nepřiměřeným zásahům do soukromého či rodinného života cizince, nikoli rušit správní rozhodnutí jen proto, aby do nich přibýlo několik vět o tom, že žádné důvody, které by zakládaly nepřiměřenost rozhodnutí, nebyly shledány“*. Jedná-li se přitom o řízení zahájené na žádost, *„po správním orgánu nelze požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny relevantní důkazy, které by případně prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, a to i pokud jde o nepřiměřenost tvrzeňého zásahu do soukromého a rodinného života, pokud sám stěžovatel takové skutečnosti ani neoznačí.“*

40. Lze tedy uzavřít, že správní orgány jsou obecně povinny se i při rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu zabývat dopady tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele. V těch případech, kdy tak zákon výslovně nestanoví, však nelze považovat za pochybení způsobující nepřezkoumatelnost, resp. nezákonnost správního rozhodnutí, absenci úvah o zásahu do soukromého a rodinného života žadatele v situaci, kdy z vyjádření účastníků, spisového materiálu či jiné úřední činnosti správního orgánu nejsou dány indicie nasvědčující nutnosti provedení těchto úvah s ohledem na závazky plynoucí z čl. 8 Úmluvy. Takto je nutno vyhodnotit i obecné úvahy, jež žalovaná v tomto směru uvedla k odvolací námitce žalobkyně, neboť ta v průběhu správního řízení před správními orgány neuváděla žádné konkrétní skutečnosti, které by mohly svědčit o nepřiměřeném zásahu do jejího soukromého a rodinného života. V postupu žalované, resp. ministerstva proto nelze spatřovat porušení § 174a zákona o pobytu cizinců s dopady na zákonnost napadeného rozhodnutí.
41. Z výše popsaných důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. Akcesorický výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalované, která byla ve věci úspěšná, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 18. října 2018

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu